

Başbakanlıktan:

Konu : Mevsimlik Tarım İşçileri

GENELGE

2017/6

Mevsimlik tarım işçisi olarak çalışmak amacıyla; buldukları illerden başka illere giden vatandaşlarımızın ve ailelerinin bu süreçte yaşadıkları sorunlarının giderilmesine yönelik olarak aşağıda belirtilen çalışmalar, ilgili kurum ve kuruluşların işbirliğiyle yürütülecektir.

1. Valiliklerce, mevsimlik tarım işçilerinin yoğun olarak çalıştığı yerlerde; eğitim ve sosyal faaliyetleri ile işçilerin temel ihtiyaçlarını giderebilecekleri ortak kullanım alanları olan, iklim şartlarına uyumlu, emniyetli, ekonomik, estetik ve fonksiyonel, prefabrikte, betonarme ya da çelik iskeletli, yeterli büyüklükte bir bina ile elektrik, su ve kanalizasyon alt ve üst yapısı bulunan geçici yerleşim alanları oluşturulması sağlanacaktır.

2. Geçici yerleşim alanları; sel ve su baskını gibi doğa olaylarından olumsuz etkilenmeyecek, yol ve altyapı hizmetlerinin sunumunun kolaylıkla sağlanabileceği, sağlık şartlarına uygun, tehlikeli ve girilmesi yasak yerlere yeterli mesafede, işçilerin asgari ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikleri haiz ve işçi sayısına uygun büyüklükteki Hazine taşınmazları arasından seçilecektir. Bu kapsamda talep edilen ve Maliye Bakanlığınca uygun görülen taşınmazlar belirtilen amaçlarda kullanılmak üzere tahsis edilecektir.

3. Geçici yerleşim alanlarına su ve elektrik hizmeti verilmesine ilişkin abonelik ve kullanım bedelleri yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları ile il özel idareleri bütçelerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca aktarılan ödeneklerden karşılanacaktır.

4. Geçici yerleşim alanlarının belirli aralıklarla her türlü haşerelere karşı ilaçlanması ile atıkların uzaklaştırılması, temiz içme ve kullanma suyu sağlanması hizmetleri; belediye sınırları içinde veya mücavir alanlarda ilgili belediyelerce, belediye sınırları dışında ise il özel idarelerince yerine getirilecektir.

5. İl halk sağlığı müdürlüklerince mevsimlik tarım işçilerinin ve ailelerinin kanser taramaları ile bulaşıcı ve salgın hastalıklara karşı düzenli sağlık taramaları, aşılamaları, gebe, bebek ve çocukların izlemleri yapılacaktır; üreme ve kadın sağlığı hizmetleri, çevre sağlığı hizmetleri ve sağlık okuryazarlığı faaliyetleri, periyodik olarak yürütülecek, bu hizmetlerin ve hizmetlere erişimin kolaylaştırılması amacıyla mobil sağlık ekipleri oluşturulacaktır. Ayrıca, mevsimlik tarım işçiliğinin yoğun olduğu bölgelerde yeterli sayıda sağlık personelinin istihdamı sağlanacak ve hizmet ihtiyacına göre personelin çalışma saatleri düzenlenecektir.

Sağlık hizmeti sunulan mevsimlik tarım işçilerinin ve ailelerinin T.C. kimlik numaraları her hizmet sunumunda alınarak, kişi bazında sunulan sağlık hizmetinin türü (teşhis, tanı, tedavi vb. kişisel veri içermeyecek şekilde), bu hizmetin verildiği sağlık birimi/yer bilgisi ile birlikte Mevsimlik Tarım İşçileri Bilgi Sistemi'ne (e-METİP) aktarılacaktır. Bu bilgilerin e-METİP'e sürekli ve eksiksiz şekilde aktarılması için teknik

altyapının kurulması çalışmaları dahil gerekli her türlü düzenleme Sağlık Bakanlığı tarafından gecikmeksizin yapılacaktır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, e-METİP'e kayıtlı olan mevsimlik tarım işçisi ve ailelerin T.C. kimlik numaralarını Sağlık Bakanlığına bildirecektir.

6. Aile ve sosyal politikalar il müdürlüklerince sosyal hizmetler kapsamında ailelerin bilgilendirilmesi sağlanacak ve aileler; kadın, çocuk, engelli ve yaşlılar için sunulan hizmetlerden yararlandırılacaktır. Ayrıca, okul çağına gelmemiş çocuklar için aile ve sosyal politikalar il müdürlükleri tarafından geçici yerleşim alanlarında görevlendirilecek çocuk gelişim uzmanlarınca eğitim ve bakım hizmetleri sunulacaktır.

7. İl milli eğitim müdürlüklerince; öncelikle geçici yerleşim alanlarında eğitim ve sosyal faaliyetler için oluşturulan binanın, çocuklar için etkin bir eğitim merkezi olarak kullanılması sağlanacak; işçilerin zorunlu öğretim çağındaki çocuklarının eğitimlerini devam ettirmek üzere Milli Eğitim Bakanlığınca yayımlanan 2016/5 sayılı Genelge hükümleri titizlikle uygulanacaktır. Bu hususta şartlı nakit transferi gibi özendirici tedbirler etkin şekilde uygulanacak, çocukların okul kıyafetleri ve malzemeleri valiliklerce sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları aracılığıyla temin edilecektir. Ayrıca özel eğitim ihtiyacı bulunan çocuklar rehberlik araştırma merkezi müdürlükleri tarafından eğitim imkanlarından faydalandırılacaktır.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kullanılmakta olan Milli Eğitim Bakanlığı Okul Yönetim Bilgi Sistemi'nde (e-Okul) yer alan mevsimlik tarım işçisi çocuklarına ilişkin kayıtlar e-METİP'e aktarılacaktır. Bu bilgilerin e-METİP'e sürekli ve eksiksiz şekilde aktarılması için teknik altyapının kurulması çalışmaları dahil gerekli her türlü düzenleme Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gecikmeksizin yapılacaktır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığına e-METİP'e kayıtlı olan mevsimlik tarım işçisi anne veya babanın T.C. kimlik numaralarını bildirecektir.

8. İl müftülüklerince mevsimlik tarım işçilerinin ve ailelerinin inanç ve ibadet ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli tüm tedbirler alınacaktır.

9. İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı tarafından işçilerin göç döneminde yolculuklarının güvenli ve sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi amacıyla; göç alan ve veren yerler arasında trafik denetimleri artırılacak, araç ve yol güvenliğinin gerektirdiği kontroller hassasiyetle ve sıklıkla yapılacak ve gerekli bütün tedbirler alınacaktır. Ayrıca, münhasıran mevsimlik tarım işçilerini taşıyan karayolu araçlarının 24.00-06.00 saatleri arasında şehirlerarası yolculuk yapmamaı sağlanacaktır.

10. Kolluk kuvvetlerince mevsimlik tarım işçilerinin ve ailelerinin bilgileri alınacaktır. Bu bilgiler, e-METİP'e aktarılacaktır. Bu bilgilerin e-METİP'e sürekli ve eksiksiz şekilde aktarılması için teknik altyapının kurulması çalışmaları dahil gerekli her türlü düzenleme Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı tarafından gecikmeksizin yapılacaktır.

11. Kolluk kuvvetlerince, geçici yerleşim alanlarında gece ve gündüz düzenli aralıklarla güvenlik amaçlı devriye faaliyetleri yapılacaktır.

12. Mevsimlik tarım işçileri, daimi ikamet ettikleri illere geri döndüklerinde çalışma ve iş kurumu il müdürlükleri, halk eğitim merkezleri ve mesleki eğitim

merkezlerince; işçiler arasında yaygın eğitim ihtiyacı olanlar tespit edilerek eğitim ihtiyaçları karşılanacak, yetişkinlere okuma-yazma ve/veya meslek edindirme kursları ile sosyal-kültürel faaliyetler düzenlenecektir.

13. Çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince, işverenlerin mevsimlik tarım işçilerini özel istihdam büroları veya İŞKUR'a kayıtlı tarım araçları aracılığı ile istihdam etmelerine yönelik tanıtıcı ve teşvik edici faaliyetler gerçekleştirilecektir.

14. Çalışma ve iş kurumu il müdürlükleri ve sosyal güvenlik kurumu il müdürlüklerince, işçilerin çalışma ve sosyal güvenlikleri açısından mevcut durumları yürütülecek çalışmalarla iyileştirilecek ve çocuk işçiliği ile etkin mücadele edilecektir.

15. İl düzeyinde alınacak tedbirler valiliklerce ilan edilecek ve tüm bu tedbirlere yönelik çalışmalar valilerin gözetim ve denetiminde icra edilecektir. Ayrıca valiliklerce tedbirlere aykırı davranışlar hakkında idari ve cezai yaptırım uygulanması için gerekli işlemlerin geciktirilmeden yapılması sağlanacaktır.

16. Tedbirlerin doğru anlaşılması ve uygulanması için tedbirlerden sorumlu kurum ve kuruluşlarca; göç veren illerde işçiler ve tarım araçlarına, göç alan illerde ise işverenlere ve yöre halkına yönelik bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır.

17. Bu faaliyetler için ihtiyaç duyulan mali kaynak yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına, "Bakanlıklar ve Diğer Merkezi İdare Kuruluşlarının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları Aracılığıyla Yapacakları İşlerin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar" çerçevesinde; il özel idarelerine ise ödeme emri belgesine eklenecek bakan onayı, il özel idaresi tarafından düzenlenen talep yazısı ve harcama talimatına istinaden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilecektir. Ayrıca, ihtiyaç duyulan mali kaynak yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları, il özel idareleri, belediyeler, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları bütçelerinden karşılanabilecektir.

18. Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına veya il özel idarelerine ödenek aktarılmasında, valiliklerce her yıl en geç şubat ayına kadar hazırlanarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilecek olan Mevsimlik Tarım İşçileri Eylem Planı (Eylem Planı) esas alınacaktır.

19. Valiliklerce hazırlanacak Eylem Planı'nda, öncelikle birinci maddede belirtilen nitelikte geçici yerleşim alanları oluşturulması eylemine yer verilecektir.

20. Eylem Planı ekinde il bazında mevsimlik tarım işçilerine ilişkin yaş ve cinsiyet temelli ayrımı içeren sayısal veriler, oluşturulan veya oluşturulacak geçici yerleşim alanlarının mevcut durumuna ilişkin açıklamalar (mülkiyeti, büyüklüğü, alt ve üst yapı bileşenleri ile coğrafi koordinatları gibi teknik veriler dahil) yer alacaktır.

21. İlgili valilik Eylem Planı'nda yer verdiği her bir faaliyet için ayrıca bir ihtiyaç analizi hazırlayacak ve performans hedeflerini belirleyecektir.

22. Valilikler bünyesinde, vali tarafından görevlendirilecek vali yardımcısı başkanlığında; Eylem Planı'nın hazırlanması, uygulanması ve izlenmesi ile görevli, sekreteryasını çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerinin yapacağı ve il emniyet müdürlükleri, il jandarma komutanlığı, gıda tarım ve hayvancılık il müdürlükleri, aile ve sosyal politikalar il müdürlükleri, SGK il müdürlükleri, büyükşehir belediyesi; olmayan yerlerde ise mülki idare

amirinin uygun gördüğü belediye temsilcilerinden oluşan mevsimlik tarım işçileri bürosu (büro) kurulacaktır.

23. Valiler tarafından büroda görevli olanlar arasından bir kişi "koordinatör" olarak görevlendirilecek ve bu kişilerin isim ve iletişim bilgileri Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bildirilecektir.

24. Eylem Planı ve eki ile herbir faaliyete ilişkin ihtiyaç analizi ve performans hedefleri; büro tarafından hazırlanacak, valiler tarafından onaylanacak ve büro koordinatörü tarafından e-METİP'e girilecektir.

25. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı gerekli gördüğü takdirde ilgili kurum temsilcilerinin de katılımıyla izleme ekibi oluşturularak Eylem Planı'na uygunluk tespiti ve faaliyetlerin takibi amacıyla saha ziyaretleri yapacaktır. Valiliklerce izleme ekibine gerekli kolaylık sağlanacaktır.

26. Tedbirlerin uygulanması sırasında, yetersiz kalması halinde gerekli olan insan kaynağı, kamu ihale mevzuatı hükümlerine uygun olarak hizmet alımı yoluyla sağlanacaktır. Ayrıca valilikler tarafından; ilgili mevzuat uyarınca bütölerde, o ilde bulunan üniversitelerde çalışan öğretim üyeleri/öğretim görevlileri görevlendirilebilecektir.

27. Valilikler, hazırladıkları Eylem Planı'nda yer alan faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca gönderilen ödenekten, üniversiteler ve başvuru tarihi itibarıyla en az üç yıldır faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının mevsimlik tarım işçilerinin çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik projelerine maddi destek sağlayabilecektir.

28. Destek sağlanan projelerde mali desteğin uygun ve yerinde kullanımının denetimi için valilikçe, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilmiş bağımsız denetçiler tarafından bağımsız dış denetim yaptırılacaktır.

29. Destek talebinde bulunulan projeler, büro tarafından değerlendirilecektir. Destek verilecek projelerin faaliyetlerinin Eylem Planı faaliyetleriyle uyumlu olması şartı aranacak olup mevcut soruna çözüm sağlayabilme derecesine ilişkin taahhüdü, hedef kitlenin genişliği, maliyet unsuru, proje sahibi kurum/kuruluşun valilikçe yaptırılacak bağımsız dış denetimi kabulü ve proje için öngördüğü bütçe tutarı, destek verilmesinde ve destek miktarının belirlenmesinde öncelikle dikkate alınacaktır. Eylem Planı ile uyumsuz olan veya bağımsız dış denetimi kabul etmeyen kurum ve kuruluşlara maddi destek sağlanmayacaktır.

30. Değerlendirme sonucunda destek sağlanması vali tarafından onaylanan projelere ilişkin bilgiler, e-METİP'e derhal girilecektir.

31. Geçici yerleşim alanlarında, birinci maddede belirtilenler dışında hiçbir geçici veya kalıcı yapıya (çadır, prefabrik, bina vb.) valiliklerce harcama yapılmayacaktır. Geçici yerleşim alanları ile mevcut yollar arasındaki bağlantıyı sağlama maksadı dışında ulaşım altyapısı oluşturulmayacaktır.

32. Eylem Planı kapsamında hiçbir şekilde taşınmaz, iş makinesi ve taşıt (mobil sağlık aracı dahil) satın alınmayacaktır. Büronun kullanımına tahsis edilmek şartıyla, 17/03/2006 tarihli ve 2006/10193 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki "Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller" doğrultusunda, şoförlü araç kiralama hizmeti satın alınabilecektir.

33. Kurum ve kuruluşlarının makine parkının yetersizliği durumunda geçici yerleşim alanı için altyapı oluşturulması ve bu kapsamda ihtiyaç duyulan hizmetlerin yerine getirilmesi için valiliklerce hizmet alımı yapılabilir.

34. Valiler gönderilen ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanımını sağlayacak ve tahsis amacı dışında kullanılmaması için gerekli her türlü tedbiri alacaktır.

35. Mevsimlik tarım işçileri ile ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanması, yürütülmesi gereken faaliyetlerin izlenmesi, uygulama sırasında doğabilecek sorunlara çözüm üretilmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı başkanlığında; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, İşçileri Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı müsteşarlarının katılımıyla "Mevsimlik Tarım İşçiliği İzleme ve Değerlendirme Kurulu (Kurul)" oluşturulmuştur. Kurulun sekreteryaya hizmetleri Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından sağlanacaktır.

36. Bir önceki yıla ilişkin eylem planı ve performans göstergeleri ile uygulanmışsa maddi destek sağlanan projelerin sonuçları valiler tarafından her yıl yapılacak toplantıda Kurul'a sunulacaktır.

Mevsimlik tarım işçisi vatandaşlarımızın ve ailelerinin yaşadıkları sorunlarının giderilmesine yönelik olarak yukarıda sıralanan faaliyetler ilgili tüm kurum ve kuruluşlar, üniversiteler, meslek birlikleri ve sivil toplum örgütlerinin de katkılarıyla yapılacaktır.

24/03/2010 tarihli ve 27531 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2010/6 sayılı Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Binali YILDIRIM
Başbakan